

جنایت جنگی هولناک در سودان!

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

محققان دانشگاه ییل، اعلام کردند تصاویر ماهواره‌ای از منطقه «الفاشر» که پس از ورود «نیروهای پشتیبانی سریع» (RSF) گرفته شده، خوشه‌هایی از اشیاء را نشان می‌دهد که به اندازه بدن انسان هستند و همچنین مناطق وسیعی از رنگ قرمز روی زمین دیده می‌شود. «نیروهای پشتیبانی سریع» روز یکشنبه ۲۶ اکتبر ۲۰۲۵ برابر با ۴ آبان ۱۴۰۴، پس از ۱۷ ماه محاصره، الفاشر، آخرین دژ ارتش سودان در دارفور، را تصرف کردند.

محمد حمدان دقلو، رهبر نیروهای «پشتیبانی سریع» (RSF) مشهور به «حمیدی»، در نخستین واکنش پس از سقوط شهر، تنها به وجود «تخلفات» اذعان کرده و از آغاز یک تحقیق خبر داده، بی‌آن‌که توضیح بیشتری ارائه دهد.

دولت سودان اعلام کرد که از آن زمان (یعنی یکشنبه ۴ آبان تا چهارشنبه ۷ آبان) حداقل ۲۰۰۰ نفر در این شهر کشته شده‌اند؛ در حالی که سازمان‌های امدادی می‌گویند گزارش‌های معتبری از جنایات، از جمله اعدام‌های خیابانی، حمله به غیرنظامیان در مسیرهای فرار و یورش‌های خانه‌به‌خانه دریافت کرده‌اند.

درگیری‌های سودان میان ارتش این کشور به فرماندهی «عبدالفتاح برهان» و نیروهای واکنش سریع به رهبری محمد حمدان دقلو معروف به «حمیدی» از بیش از دو سال پیش، این کشور را با بحرانی جدی مواجه کرده که منجر به آوارگی چندین میلیون نفر شده است. به گزارش نشریه «میرور» بریتانیا، تصاویر ماهواره‌ای تازه از شهر الفاشر در منطقه دارفور سودان، پس از تازه‌ترین کشتار در جنگ داخلی این کشور، صحنه‌هایی هولناک از اجساد انباشته در خیابان‌ها و زمین‌هایی آغشته به خون را نشان می‌دهد.

پس از آن‌که سازمان آراس‌اف که از سوی امارات متحده عربی حمایت می‌شود، کنترل منطقه الفاشر در دارفور شمالی سودان را به دست گرفت، جنایتی بزرگ را مرتکب شد. (توجه: دین تصاویر و فیلم‌های حاوی صحنه‌های دل‌خراش است)

پس از سقوط شهر الفاشر در سودان به دست نیروهای واکنش سریع RSF (تحت حمایت امارات) کشتار دسته‌جمعی ساکنین این شهر در جریان بوده و حجم قتل‌عام به حدی بالا است که لکه‌های حاصل از خون از تصاویر ماهواره‌ای قابل رویت است. تقریباً هیچ دولتی در هیچ کجای دنیا، اهمیت جدی به این جنایت فجیع نشان نداده است.

تصاویری از کشتار مردم توسط نیروهای واکنش سریع

گزارش‌ها از سودان نشان می‌دهد شبه‌نظامیان نیروهای پشتیبانی سریع (RSF) پس از تصرف شهر الفاشر، صدها غیرنظامی، از جمله بیماران و کارکنان درمانی را در یکی از بزرگ‌ترین مراکز درمانی منطقه به قتل رسانده‌اند. سازمان جهانی بهداشت و شبکه پزشکان سودان این رویداد را یکی از هولناک‌ترین کشتارهای ثبت‌شده در جریان جنگ سودان توصیف کرده‌اند.

تدروس آدهانوم، مدیرکل سازمان جهانی بهداشت، اعلام کرده است بیش از ۴۶۰ نفر در بیمارستان سعودی ویژه زنان و زایمان الفاشر کشته شده‌اند. هرچند او به‌طور مستقیم عامل این کشتار را معرفی نکرده، اما شبکه پزشکان سودان صراحتاً اعلام کرده است که نیروهای RSF «با خونسردی» همه افراد حاضر در بیمارستان را قتل‌عام کرده‌اند.

جنگ داخلی سودان از آوریل ۲۰۲۳ با درگیری میان ارتش و RSF آغاز شد و به سرعت از خارطوم به دیگر مناطق کشور گسترش یافت. طی دو سال گذشته، ارتش کنترل بخش‌های شمالی و شرقی سودان را در دست دارد، اما RSF که مناطق غربی و جنوب‌غربی را اشغال کرده، اکنون با عقب‌نشینی ارتش از الفاشر، تمام پنج پایتخت ایالتی دارفور را در اختیار دارد.

الفاشر که زمانی بیش از یک میلیون جمعیت داشت، از مه ۲۰۲۴ تحت محاصره RSF بود و شرایط انسانی در این شهر به سرعت رو به فاجعه رفت. در آوریل امسال، هنگام حمله RSF به اردوگاه آوارگان زمزم، تا ۲۰۰۰ نفر کشته شدند؛ اردوگاهی که آن زمان نیم میلیون آواره را در خود جای داده بود. اکنون بیم آن می‌رود که سقوط کامل الفاشر تکراری خونین‌تر از جنایت‌های RSF در شهر جنینه در سال ۲۰۲۳ باشد؛ جایی که تا ۱۵ هزار غیرنظامی. عمدتاً از اقوام غیرعرب. قتل‌عام شدند.

ریشه‌های این خشونت‌ها به گروه شبه‌نظامی بدنام «جنگاوید» بازمی‌گردد؛ نیرویی که در دهه ۲۰۰۰ به دستور عمرالبشیر متهم به نسل‌کشی در دارفور شد. ایالات متحده در ژانویه سال جاری رسماً اعلام کرد که RSF مرتکب نسل‌کشی شده است. بسیاری از شهروندان سودان همچنان اعضای این گروه را «جنگاوید» می‌نامند. نیروهای متحد ارتش روز سه‌شنبه گذشته اعلام کردند که RSF بیش از ۲۰۰۰ غیرنظامی بی‌دفاع را پس از تصرف الفاشر اعدام کرده است. محمد حمدان دگالو، رهبر RSF مشهور به «حمیدی»، در نخستین واکنش پس از سقوط شهر، تنها به وجود «تخلفات» اذعان کرده و از آغاز یک تحقیق خبر داده، بی‌آن‌که توضیح بیش‌تری ارائه دهد.

ژنرال عبدالفتاح البرهان فرمانده ارتش سودان و ژنرال محمد حمدان دقلو معروف به حمیدی فرمانده نیروهای پشتیبانی سریع سودان

نشانه‌های جنایت گسترده از تصاویر ماهواره‌ای نیز مشهود است. آزمایشگاه پژوهشی دانشگاه ییل اعلام کرد که تصاویر ۲۷ و ۲۸ اکتبر سه محل تجمع اجساد در کنار بیمارستان و آثار خون بر خاک را نشان می‌دهد. همچنین نشانه‌های «کشتار جمعی» در محل بازداشت RSF در بیمارستان سابق کودکان و «اعدام‌های سیستماتیک» در نزدیکی خاکریزهای شرقی شهر مشاهده شده است. به گفته پژوهشگران این مرکز، آمار قربانیان ممکن است به هزاران نفر برسد و ابعاد واقعی فاجعه شاید هرگز مشخص نشود؛ بسیاری از مردم در بیابان و در مسیر فرار به اردوگاه‌های آوارگان جان می‌بازند.

شاهدانی که موفق به فرار شده‌اند، از سرقط، اخاذی، شکنجه و تجاوز توسط نیروهای RSF سخن گفته‌اند. خبرگزاری آسوشیتدپرس گزارش داده است که شبه‌نظامیان خانه به خانه رفته و زنان و کودکان را نیز هدف گلوله قرار داده‌اند. یک مرد که به اردوگاه آوارگان توبله گریخته، این شهر را «میدان کشتار» توصیف کرده و گفته است: «اجساد هر جا که نگاه می‌کردی روی زمین افتاده بودند و هیچ‌کس نبود که به زخمی‌ها کمک کند».

با ادامه درگیری‌ها در استان کوردفان جنوبی و گسترش خشونت‌های قومی، نهادهای حقوق بشری هشدار می‌دهند که سودان در آستانه فاجعه‌ای تازه و جدایی دوباره مرزها قرار دارد؛ کشوری که تنها یک دهه پیش جنوب خود را از دست داد. دانشگاه ییل، در تحلیلی اعلام کرد که در این تصاویر، «خوشه‌هایی از اجسام با اندازه‌ای مشابه بدن انسان» دیده می‌شود و بخش‌هایی از زمین با لکه‌های قرمز ناشی از خون مشخص است.

این تصاویر پس از حمله مرگبار نیروهای «پشتیبانی سریع» به محله دارجه‌اولا در الفاشر منتشر شده است. به گفته تحلیل‌گران، این نیروها با بیرون راندن ارتش سودان از آخرین پایگاه خود در دارفور، کنترل منطقه را در دست گرفته‌اند. بر اساس ارزیابی دانشگاه ییل، بیش از دو هزار غیرنظامی پس از عقب‌نشینی ارتش کشته شده‌اند و بیش از ۲۵۰ هزار نفر، که نیمی از آنان کودک‌اند، اکنون زیر کنترل نیروهای شبه‌نظامی قرار دارند.

اتحادیه پزشکان سودان اعلام کرده که گروه آراس‌اف، شهر الفاشر را به «میدان کشتار بی‌رحمانه» تبدیل کرده و اقدامات این گروه در سراسر سودان را «سیاستی وحشیانه با هدف ارباب و نابودی غیرنظامیان» خواند.

در حالی که سازمان ملل متحد درباره گزارش‌های مربوط به «جنایات» شبه‌نظامیان گروه پشتیبانی سریع (RSF) که اکنون کنترل شهر «الفاشر» را در دست دارند، هشدار شدیدی صادر کرده است، فرمانده ارتش سودان اعلام کرد که نیروهایش از آخرین پایگاه خود در دارفور عقب‌نشینی کرده‌اند.

به نوشته الجزیره، اعلامیه عبدالفتاح البرهان، فرمانده ارتش سودان، شامگاه دوشنبه گذشته و یک روز پس از آن منتشر شد که نیروهای شبه‌نظامی پشتیبانی سریع کنترل پایگاه اصلی ارتش سودان در الفاشر را در دست گرفتند و در آن‌جا اعلام پیروزی کردند. با عقب‌نشینی ارتش از الفاشر، بیش از ۲۵۰ هزار نفر که نیمی از آن‌ها کودک هستند تحت کنترل آراس‌اف قرار گرفته‌اند. گروه‌های امدادگران گزارش داده‌اند که اوضاع در شهر آشفته است و صحنه‌هایی از کشتار، بازداشت و حمله به بیمارستان‌ها مشاهده می‌شود.

البرهان در بیانیه خود گفت نیروهایش تصمیم به خروج کامل از شهر گرفتند تا از غیرنظامیان در برابر خشونت‌های بیشتر محافظت کنند. او افزود: ارتش به دلیل «تخریب سازمان‌یافته و کشتار سیستماتیک غیرنظامیان» توسط آراس‌اف عقب‌نشینی کرد و هدف این

اقدام را «حفظ جان شهروندان و جلوگیری از نابودی کامل شهر» دانست. البرهان هشدار داد: «ما مصمم هستیم انتقام آنچه بر مردممان در الفاشر رفت را بگیریم. ما، به عنوان مردم سودان، این جنایت کاران را پاسخگو خواهیم کرد.»

سقوط الفاشر به دست آراساف می تواند بیش از یک دهه پس از استقلال سودان جنوبی زمینه ساز تجزیه دوباره سودان باشد. جنگ کنونی از آوریل ۲۰۲۳ آغاز شد، زمانی که تنش میان ارتش و آراساف در پایتخت، خارطوم، به درگیری مسلحانه انجامید. این جنگ تاکنون ده ها هزار کشته برجای گذاشته و بیش از ۱۲ میلیون نفر را آواره کرده است.

ویدیوهایی که از روز یکشنبه گذشته در شبکه های اجتماعی منتشر شده، نشان می دهد نیروهای آراساف در داخل و اطراف پایگاه سابق ارتش در الفاشر جشن می گیرند. تصاویر دیگری نیز نشان می دهد که نیروهای آراساف هنگام فرار مردم، آنان را ضرب و شتم و بازداشت می کنند و به آن ها تیراندازی می کنند.

آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل، روز دوشنبه گفت این تحولات «افزایش هولناکی در درگیری» است و افزود: «سطح رنج و مصیبتی که در سودان شاهد آن هستیم، غیرقابل تحمل است.» دفتر حقوق بشر سازمان ملل گزارش داد که نیروهای آراساف در الفاشر مرتکب جنایات سنگینی شده اند، از جمله «اعدام های فوری» غیرنظامیان در حال فرار، با نشانه هایی از انگیزه های قومی در کشتارها. ولکر تورک، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل، هشدار داد که «خطر وقوع نقض حقوق بشر گسترده تر و جنایات قومی در الفاشر هر روز در حال افزایش است.»

شبکه پزشکان سودان، که جنگ را از نزدیک دنبال می کند، حمله آراساف به الفاشر را «کشتاری فجیع» توصیف کرده و گفت ده ها نفر در این حمله کشته شده اند. این گروه افزود نیروهای آراساف در بخش هایی از شهر دست به غارت بیمارستان ها و مراکز درمانی زده و «باقی مانده زیرساخت های حیاتی و درمانی» را نابود کرده اند.

شبکه حقوق بشر دارفور نیز اعلام کرد که این گروه بیش از ۱۰۰۰ غیرنظامی را بازداشت کرده است و این اقدام را «هدف گیری سیستماتیک غیرنظامیان، بازداشت های خودسرانه و اقداماتی که می تواند مصداق جنایات جنگی باشد» توصیف کرد.

تصویری از سوی فعالان سودانی منتشر شده است که در توضیح آن چنین آمده است: «این جنایت کار تشنه خون بی گناهان ملقب به ابول ولویکی از مزدوران امارات است، او صدها انسان بی گناه را در الفاشر و کردفان به قتل رسانده است و تهدید کرده که عطش آدم کشی وی تنها با کشتار ۲۰۰۰ انسان بی گناه و اسیر برطرف خواهد شد. این مزدور، در بیش تر تصاویر مربوط به جنایات پاک سازی نژادی که از طریق دوربین خود ثبت کرده به چشم می خورد. این چنین سکوت جامعه بین المللی سبب ادامه جنایات امثال این جنایت کار در کشتار بیش تر بی گناهان در سودان شده است.»

ده ها ویدئوی منتشر شده در شبکه های اجتماعی، نشان می دهند که چگونه صدها غیرنظامی بی گناه هدف گلوله های مستقیم شبه نظامیان واکنش سریع قرار گرفته اند، هم چنین صدها نفر از کودکان و سال خورده گان که از شهر الفاشر در حال فرار بودند، قتل عام شدند.

به گفته اتحادیه روزنامه‌نگاران سودان، یکی از روزنامه‌نگاران محلی که از محدود خبرنگاران باقی‌مانده در شهر است نیز در میان بازداشت‌شدگان است. این اتحادیه هشدار داد که احتمال وقوع «نقض‌های گسترده حقوق بشر» در الفاشر و اتفاقات مشابه با آنچه در سال ۲۰۲۳ در شهر دیگر دارفور، الجنینه، جایی که نیروهای آراس‌اف صدها نفر را کشتند، وجود دارد. اتحادیه پزشکان سودان نیز اعلام کرد که این گروه شهر الفاشر را به «میدان کشتار بی‌رحمانه» تبدیل کرده و اقدامات این گروه در سراسر سودان را «سیاستی وحشیانه با هدف ارباب و نابودی غیرنظامیان» خواند. این اتحادیه از جامعه جهانی خواست که آراس‌اف را به‌عنوان یک سازمان تروریستی طبقه‌بندی کند. ماتیلد وو، مدیر دفتر دفاع از سودان در شورای پناهندگان نروژ، به الجزیره گفت که اطلاعات دریافتی از الفاشر بسیار محدود است و غیرنظامیان در خطر جدی قرار دارند. او گفت: «در ۲۴ ساعت گذشته تلاش کرده‌ایم با همکارانمان در الفاشر تماس بگیریم، اما موفق نشده‌ایم. بنابراین، در حال حاضر بسیار دشوار است که بتوان سطح وخامت اوضاع را درک کرد. اما هر روز گزارش‌های بیشتری از جنایات جمعی، اعدام‌ها، آدم‌ربایی‌ها و رنج غیرقابل‌تحمل مردم دریافت می‌کنیم. باید بگوییم که در حال حاضر هیچ‌کس در الفاشر در امان نیست.»

سقوط الفاشر؛ هشدار سازمان ملل درباره «جهنم تاریک‌تر» در سودان

با پیشروی تازه نیروهای پشتیبانی سریع (RSF) و سقوط شهر الفاشر، مقام‌های عالی سازمان ملل نسبت به «کشتارهای گسترده» و فاجعه‌ای انسانی در حال گسترش در دارفور هشدار دادند. مقامات امدادرسان می‌گویند شرایط به‌سرعت در حال وخامت است و حتی امکان خروج غیرنظامیان از شهر تقریباً از بین رفته است. مارتا آما آکیا پوبی، معاون دبیرکل سازمان ملل در امور آفریقا، در نشست اضطراری شورای امنیت گفت گزارش‌های موثق از اعدام‌های میدانی، قتل‌های دسته‌جمعی و جست‌وجوی خانه‌به‌خانه علیه غیرنظامیان در دست است. او تأکید کرد: «هیچ‌کس در الفاشر در امان نیست. هیچ مسیر امنی برای فرار مردم وجود ندارد.»

تام فلچر، مسئول هماهنگ‌کننده امور انسانی سازمان ملل، نیز وضعیت را «هولناک و فراتر از تصور» توصیف کرد و گفت: «ما صدای فریادهای را نمی‌شنویم، اما جنایات‌ها همین حالا ادامه دارد؛ زنان و دختران مورد تجاوز قرار می‌گیرند و مردم با بی‌رحمی تمام کشته و مثله می‌شوند.»

طبق گزارش‌ها، بیش از ۳۶ هزار نفر تنها طی چند روز گذشته از الفاشر گریخته‌اند و به شهر تویله پناه برده‌اند؛ شهری که پیش‌تر نیز حدود ۶۵۰ هزار آواره داخلی را در خود جای داده و اکنون زیر فشار شدید کمبود غذا و دارو قرار دارد. شاهدان از وحشت و مرگ در خیابان‌ها می‌گویند. فاطمه عبدالرحمن که به تویله پناه برده، در گفت‌وگو با الجزیره گفت: «گلوله‌باران بی‌امان بود. دخترم کشته شد، دختر دیگرم چشمش را از دست داد و پسرم فلج شد. تمام بدنم زخمی و متورم است.»

در روزهای اخیر، ارتش سودان آخرین پایگاه خود را در دارفور از دست داد و الفاشر -آخرین پایتخت ایالتی که هنوز خارج از کنترل RSF بود- سقوط کرد. سفیر سودان در سازمان ملل اعلام کرد آنچه اکنون در این شهر روی می‌دهد «نه حادثه‌ای منفرد، بلکه ادامه یک الگوی سیستماتیک نسل‌کشی و پاک‌سازی قومی» است که از آغاز شورش RSF در آوریل ۲۰۲۳ جریان دارد.

کارشناسان می‌گویند سقوط الفاشر می‌تواند به تجزیه دوباره سودان پس از جدا شدن سودان جنوبی در سال ۲۰۱۱ بینجامد. جنگ جاری تاکنون بیش از ۱۲ میلیون نفر را آواره کرده و ده‌ها هزار کشته بر جای گذاشته است.

امدادگران نسبت به آینده‌ای هولناک هشدار داده‌اند. مری بریس از سازمان Nonviolent Peaceforce گفت: «شرایط فاجعه‌بار است. مردم در ترس دائمی زندگی می‌کنند. هیچ تضمینی برای عبور امن آن‌ها وجود ندارد ... سطح جراحت‌های روحی و جسمی، غیرقابل تصور است.»

در نشست شورای امنیت، سودان از جامعه جهانی خواست RSF را یک سازمان تروریستی اعلام کند، این نیروها را به خروج از الفاشر وادارد، و کشورهای را که به RSF سلاح می‌رسانند، تحریم کند. سفیر سودان پرسید: «زنان و دختران در روشنای روز هدف قرار می‌گیرند. سودان می‌پرسد: شورای امنیت کجاست؟»

با تداوم محاصره، کمبود شدید غذا و دارو، و گزارش‌های متعدد از کشتار و تجاوز سازمان‌دهی‌شده، ناظران می‌گویند هرگونه تاخیر در اقدام بین‌المللی می‌تواند به تراژدی‌ای بسیار گسترده‌تر از فجایع گذشته دارفور منجر شود؛ فجایی که جهان هنوز از تبعات آن رهایی نیافته است.

اتهام به ارتکاب جنایات جنگی

پیش از حمله روز یک‌شنبه گذشته، بر اساس اعلام صندوق کودکان سازمان ملل (یونیسف)، حدود ۲۶۰ هزار غیرنظامی که نیمی از آن‌ها کودک هستند در الفاشر گرفتار بودند. سازمان بین‌المللی مهاجرت نیز اعلام کرد که تا روز دوشنبه بیش از ۲۶ هزار نفر از خانه‌های خود گریخته و به مناطق روستایی و شهر طویلا که هم‌اکنون در آستانه فروپاشی است پناه برده‌اند. نیروهای آراس‌اف در تعطیلات آخر هفته در شهر باره واقع در ایالت کردفان مرکزی نیز، دست به قتل‌عام زدند. شبکه پزشکان سودان گزارش داد که در این حملات دست‌کم ۴۷ نفر، از جمله ۹ زن کشته شدند.

برخی شهرها به‌طور کامل از بین رفت؛ تعرض به صدها زن و آواره شدن ۱۲ میلیون سودانی

مزدوران امارات که به انواع سلاح‌های مرگ‌بار مجهز هستند، در سایه سکوت جامعه جهانی به نسل‌کشی هولناک در سودان ادامه می‌دهند، به‌طوری که در نتیجه جنایات آن‌ها، برخی شهرها به‌طور کامل از بین رفته است و برخی روستاها کاملاً با خاک یک‌سان شده است. صدها زن مورد تعرض قرار گرفتند. هزاران نفر از جمله شیرخواران، زنان، جوانان و سال‌خوردگان قتل‌عام و بیش از ۱۲ میلیون نفر از مردم سودان در نتیجه این جنایات رعب‌آور آواره شدند.

جهانیان و مدعیان دروغین دفاع از حقوق بشر، جنایت نسل‌کشی هولناک در سودان از سوی شبه‌نظامیان واکنش سریع مورد حمایت امارات را نادیده گرفته است که این سکوت به مرگ هزاران غیرنظامی در سودان منجر شده است به‌طوری که آن‌چه اکنون در شهر الفاشر در شمال دارفور در جریان دارد، «نسل‌کشی خاموش» در سایه سکوت رسانه‌های بین‌المللی و سازمان‌های بشردوستانه و جامعه بین‌المللی است که از اعمال فشار بر کشورهای حامی این شبه‌نظامیان تروریست و در راس آن‌ها امارات برای متوقف کردن این جنایات خودداری می‌کنند.

مقامات دولت سودان بارها از نقش امارات در ادامه جنگ و نسل‌کشی و جنایاتی که شبه‌نظامیان واکنش سریع مرتکب می‌شوند، خبر داده و حتی از امارات به شورای امنیت سازمان ملل شکایت برده‌اند.

سودانی‌ها معتقدند که توقف جنگ در سودان، تنها با دست‌کشیدن حاکمان امارات از ویران کردن سودان و پایان دادن آن‌ها به حمایت همه‌جانبه از شبه‌نظامیان واکنش سریع و توقف دخالت جنایت‌کارانه و نقض آشکار حاکمیت این کشور و نادیده گرفتن خون بی‌گناهان ممکن است.

اعدام میدانی، حذف و پاک‌سازی نژادی و نقض هولناک حقوق بشر گوشه‌ای از جنایات وحشتناک شبه‌نظامیان مزدور امارات در شهر الفاشر و شمال کردفان سودان است، جنایاتی که در سایه سکوت مشکوک جامعه به اصطلاح جهانی ادامه دارد.

گزارش شبکه پزشکان سودان

شبکه پزشکان سودان در پستی در صفحه فیس‌بوک خود نوشت که قتل‌عام‌هایی که جهان امروز شاهد آن است، ادامه همان فجایی است که بیش از یک سال و نیم پیش در الفاشر آغاز شد؛ جایی که بیش از ۱۴ هزار غیرنظامی بر اثر بمباران، گرسنگی و اعدام کشته شدند، در حالی که شهر در محاصره کامل، با قحطی سازمان‌یافته و هدف‌گیری عمدی مراکز غیرنظامی، بازارها و اردوگاه‌های آوارگان قرار داشت.

تنها در سه روز گذشته، نیروهای پشتیبانی سریع حدود ۱۵۰۰ غیرنظامی را در الفاشر کشتند؛ همه آن‌ها هنگام تلاش برای خروج از شهر به‌منظور فرار از درگیری‌ها اعدام شدند، در حالی که نبرد به اوج خود رسیده بود.

این شبکه افزود که آنچه در الفاشر در حال وقوع است، «نسل کشی واقعی بر پایه قومیت» است، در حالی که جامعه بین‌المللی و منطقه‌ای بی‌تفاوت مانده و هیچ واکنشی متناسب با حجم این کشتارها نشان نداده است. این جنایت‌ها توسط عاملانش در رسانه‌ها منتشر می‌شود؛ گویی چالشی آشکار و تعمدی در ادامه کشتار سازمان یافته است.

واکنش حمیدتی

در مقابل، محمد حمدان دقلو (حمیدتی)، فرمانده نیروهای پشتیبانی سریع در سودان، در ویدئویی گفت: «ما تاسف خود را از آنچه در شهر الفاشر رخ داد ابراز می‌کنیم، اما جنگ بر ما تحمیل شد. صفحه جنگ در شهر الفاشر را بستیم و اکنون صفحه صلح را می‌گشاییم. تشکیل کمیته‌ای برای تحقیق درباره آنچه در الفاشر رخ داد را اعلام می‌کنیم و اجازه حرکت آزاد و کامل غیرنظامیان در شهر را به‌طور فوری می‌دهیم.»

او افزود که به نیروهای خود دستور داده است پس از رفع موانع از الفاشر خارج شوند تا پلیس امنیت شهر را بر عهده گیرد.

نقش امارات در درگیری‌های سودان به روایت رسانه‌های غربی

هم‌زمان با یورش نیروهای واکنش سریع سودان به الفاشر، رسانه آمریکایی در گزارشی نوشت که امارات متحده عربی که گفته می‌شوند از این شبه‌نظامان در سودان حمایت می‌کند، در حال تأمین تسلیحات برای این گروه است.

«میدل ایست‌آی» در گزارشی در همین رابطه نوشت، سازمان‌های اطلاعاتی ایالات متحده در ماه جاری میلادی (اکتبر) گزارش دادند که امارات عرضه پهپادهای چینی و سایر سیستم‌های تسلیحاتی به «نیروهای پشتیبانی سریع» را افزایش داده است. آژانس اطلاعات وزارت دفاع و دفتر اطلاعات وزارت امور خارجه هر دو از افزایش جریان سلاح از امارات به این گروه شورشی که متهم به ارتکاب نسل‌کشی در دارفور است، خبر دادند. این تدارکات شامل پهپادهای پیشرفته ساخت چین به همراه سلاح‌های سبک، مسلسل‌های سنگین، وسایل نقلیه (زرهی)، توپخانه، خمپاره و مهمات است. در ماه مه، عفو بین‌الملل دریافت که امارات سلاح‌های ساخت چین، از جمله بمب‌های هدایت‌شونده «A50-GB» و هویترهای ۱۵۵ میلی‌متری «AH-4» را به دارفور که در محاصره «نیروهای پشتیبانی سریع» بود، ارسال می‌کند.

منابع به «میدل ایست‌آی» گفتند که امارات، به عنوان مهم‌ترین حامی این شبه‌نظامیان شورشی از رسیدگی به وضعیت الفاشر که بیش از ۵۰۰ روز تحت محاصره بود، خودداری کرد. حمایت امارات از «نیروهای پشتیبانی سریع» پس از ماه مارس افزایش یافت، زمانی که ارتش سودان که توسط ترکیه و مصر حمایت می‌شود، کل خارطوم، پایتخت سودان را بازپس گرفت. «وال استریت ژورنال» در گزارشی افشاگرانه نوشت که امارات متحده عربی پهپادهای سری رنگین کمان ساخت شرکت علوم و فناوری هوافضای چین را در اختیار این نیروها قرار می‌دهد. یکی از این مدل‌ها که «CH-۹۵» نام دارد، قادر به شلیک سلاح‌های دقیق و پرواز ۲۴ ساعته است که امکان شناسایی دوربرد و حملات هوایی را فراهم می‌کند.

«دنیل هیلتون» و «محمد امین» در گزارش خود برای «میدل ایست‌آی» نوشتند، طی دو-سه روز گذشته، صحنه‌های رقت‌انگیزی از الفاشر شروع به پدیدار شدن کرده است. این صحنه‌های وحشتناک که حاوی ده‌ها کلیپ ویدئویی و تصویری می‌شود از زمان شروع حمله «نیروهای پشتیبانی سریع» در الفاشر گرفته شده است. برخی توسط خود این نیروها منتشر شده؛ برخی دیگر در رسانه‌های اجتماعی، به ویژه گروه‌های تلگرامی سودان منتشر شده‌اند. این فیلم‌ها صحنه‌های خونی را نشان می‌دهد که توسط شورشیان RSF ضبط شده است. لهجه عربی مورد استفاده «سودانی» - به ویژه دارفوری - است و لباس جنگجویان نیز با لباس «نیروهای پشتیبانی سریع» مطابقت دارد.

در یکی از این ویدئوها، «عبدالرحیم حمدان دقلو»، برادر و معاون فرمانده «محمد حمدان دقلو» (معروف به حمیدتی)، رهبر RSF را نشان می‌دهد که در حال سخنرانی برای نیروهایش و درخواست از مردم الفاشر برای بازگشت به خانه‌هایشان است. از ماه‌ها قبل از سقوط الفاشر، ارتباط با این منطقه و تقریباً همه ساکنان قطع شده بود. قبل از حمله RSF، ارتباط با برخی افراد داخل شهر فقط از طریق اتصالات اینترنتی استارلینک برقرار می‌شد. اما از زمانی که شبه‌نظامیان شهر را تصرف کردند، ارتباط با همه تقریباً به‌طور کامل قطع شده است.

قبل از جنگ، مزارع اطراف الفاشر مملو از کشاورزان، غلات و حیوانات بود که در حال چریدن بودند. اکنون، ویدئوها نشان می‌دهند که این منطقه پر از سودانی‌هایی است که برای نجات جان خود فرار می‌کنند. ویدئوهایی که به دست «میدل ایست‌آی» رسیده است، نشان می‌دهد که جنگ‌جویان RSF در وانت‌ها در حال تعقیب مردم پیاده هستند. یکی از جنگ‌جویان در یکی از ویدئوها می‌گوید: «به این جماعت نگاه کنید. به دخترانی که در جلو هستند، برسید.» در حالی که صدای تیراندازی در پس‌زمینه به گوش می‌رسد. در ویدئوی دیگری، یک وانت به سمت مردمی که در یک مزرعه فرار می‌کنند، می‌راند. سپس چندین جنگ‌جو از وسیله نقلیه پیاده می‌شوند و شروع به کشتار آن‌ها و برداشتن وسایل شان می‌کنند. قبل از کشتن آن‌ها، یکی از جنگ‌جویان می‌گوید: «تو، بیا این‌جا... خفه شو. بیا این‌جا، فرار نکن، عوضی. هر چه داری بیاور. دستت را کجا می‌گذاری؟» و فوراً او را می‌کشد.

در یکی از ویدئوها، چندین جنگ‌جو بالای گروهی از اجساد در یک سنگر ایستاده و آن‌ها را «هدف ما» توصیف می‌کنند. یکی از جنگ‌جویان «ابو لولو» نام دارد و ظاهر او با سرتیپ «الفتاح عبدالله ادریس»، افسر RSF که با این نام مستعار شناخته می‌شود، مطابقت دارد. «ابو لولو» سابقه انجام جنایات جنگی در مقابل دوربین را داشته است. یک حساب کاربری تیک‌تاک منتسب به او ۱۴ هزار و

۳۰۰ دنبال‌کننده دارد. در ماه اوت، او در حومه الفاشر در حال بازجویی از یک اسیر در مورد هویت ملی‌اش دیده شد و سپس هفت گلوله از فاصله نزدیک به او شلیک کرد. در یک ویدئو، او در مقابل ۱۰ مرد که روی زمین نشسته بودند، ایستاده است که به او التماس می‌کردند که به آن‌ها شلیک نکند. او می‌گوید: «من وقت بازی ندارم. ببینید، ما فقط دو گزینه داریم: پیروزی یا شهادت. گزینه این است که تا آخر با ما بجنگید تا در پایگاه ارتش یا این‌جا بمیرید.» سپس به سمت اسیران آتش می‌گشاید. شواهد فزاینده‌ای وجود دارد که امارات به شبه‌نظامیان سلاح و مزدور می‌دهد.

روایت‌هایی هولناک از کشتار شهر فاشر در غرب سودان

مرگ را در یک قدمی خود حس می‌کردیم. سربازان از قتل مردم لذت می‌بردند. پس از پایان نبردشان با ارتش، گلوله‌هایشان را در سینه غیرنظامیان خالی کردند.»

شهر فاشر و اردوگاه‌های اطراف آن، این روزها گواه صحنه‌های هولناک جنایت و ویرانی است؛ جایی که نیروهای «پشتیبانی سریع» با خشونت بی‌سابقه‌ای شهر را به خاک و خون کشیده‌اند و بازماندگان تنها با معجزه از مرگی محتوم گریخته‌اند. در خیابان‌های فاشر، بوی مرگ همه‌جا را فرا گرفته و پیکرهای کشته‌شدگان روی هم انباشته شده است، در حالی که سربازان مست از خون بی‌گناهان، از جنایت خود به وجد آمده‌اند.

وبگاه العربی الجديد در گزارشی از وضعیت این شهر نوشت: شهر پرجمعیت فاشر در غرب سودان، طی هجده ماه گذشته به تدریج به سمت سقوط پیش می‌رفت. نیروهای پشتیبانی سریع پس از محاصره‌ای طولانی و سنگین، در نهایت حمله گسترده خود را آغاز کردند؛ حمله‌ای که به مرگ هزاران غیرنظامی در داخل شهر و اردوگاه‌های اطراف انجامید. این نیروها برای درهم‌شکستن مقاومت فاشر، ناچار بودند شهری را محاصره کنند که در میان بیابان‌های وسیع و کوه‌های بلند قرار دارد، و با هزاران نظامی ارتش سودان روبه‌رو شوند که در مقر لشکر ششم پناه گرفته بودند و گروه‌هایی از شورشیان سابق امضاءکننده توافق صلح نیز از آنان حمایت می‌کردند.

فاشر، مرکز ایالت شمال دارفور، با سه اردوگاه بزرگ پناهجویان احاطه شده است؛ کسانی که از جنگ‌های قبلی دارفور آواره شده‌اند. اما از صبح یک‌شنبه، ۲۶ اکتبر (۴ آبان)، و هم‌زمان با سقوط کامل شهر به دست نیروهای پشتیبانی سریع، فجایی رخ داد که بسیاری از شاهدان آن را «کشتار سرد و بی‌رحمانه، آمیخته با نفرت و عطش انتقام» توصیف کرده‌اند.

«مروه سلیمان»، مادر شش فرزند، که پیش‌تر در اردوگاه زمزم زندگی می‌کرد و پس از سقوط آن به فاشر گریخته بود، به العربی الجديد گفت: «در دوران محاصره، بارها شاهد کشته‌شدن غیرنظامیان با انواع سلاح‌ها بودم. اما وقتی وارد شهر شدند، قتل مردم برایشان تفریح شده بود. به خانه‌ها حمله می‌کردند و از فاصله نزدیک به ساکنان شلیک می‌کردند، بی‌آن‌که حتی حرفی بزنند.»

او می‌گوید در آن صبح خونین، پسر ۲۸ ساله‌اش را از دست داد. «وقتی صدای شلیک را شنیدم، پسم التماس می‌کرد او را نکشند. صدای افتادنش را شنیدم، اما نمی‌توانستم به کمکش بروم. فقط ساکت ماندم و بقیه بچه‌هایم را برداشتم تا فرار کنیم. سربازها خانه را غارت کردند و من مجبور شدم از مسیر مخالف بگریزم.»

مروه با صدای لرزان می‌گوید: «به او گفته بودم از فاشر بیرون نروم تا گرفتارشان نشود، اما آن‌ها وقتی وارد شدند، زن و مرد و کودک را یک‌جا کشتند. در مسیر فرار، خیابان‌ها پر از جنازه بود، صدای ناله مجروحان از همه‌جا شنیده می‌شد، و مردم در وحشت کامل می‌دویدند.»

هارون حامد، یکی دیگر از بازماندگان، می‌گوید دو روز پیش از سقوط شهر گریخته بود، اما برادرش و همسرش مانده بودند چون شنیده بودند در مسیرهای خروج، افراد فراری را می‌کشند و زنان را مورد آزار قرار می‌دهند. او ادامه می‌دهد: «وقتی نیروها خانه برادرم را پیدا کردند، او را بیرون کشیدند و همان‌جا به گلوله بستند. همسرش که فریاد زد، او را هم کشتند. خانه به خانه می‌گشتند و مردم را می‌کشتند. در چند ساعت، خیابان‌ها پر از اجساد زن و مرد و کودک شد. می‌گفتند همه ساکنان شهر دشمن‌اند و باید بمیرند.»

«زینب ابراهیم» نیز به العربی جدید گفت که شوهرش را در مقابل چشمانش در «حاجز الموت» (ایستگاه مرگ) کشتند؛ جایی که به میدان اعدام فراریان تبدیل شده بود. «وقتی از شهر گریختیم، شوهرم وسایل‌مان را در کیسه‌ای قدیمی گذاشته بود. در ایستگاه ما را

متوقف کردند، با الفاظ نژادپرستانه توهین کردند و مردان را از زنان جدا کردند. زنان را به شکل تحقیرآمیز بازرسی کردند و رها کردند، اما همه مردان را نگه داشتند. چند قدم دور نشده بودیم که صدای رگبار را شنیدیم؛ همه‌شان را کشتند.»

او با گریه می‌گوید: «مرگ را در یک قدمی خود حس می‌کردیم. سربازان از قتل مردم لذت می‌بردند. پس از پایان نبردشان با ارتش، گلوله‌هایشان را در سینه غیرنظامیان خالی کردند.»

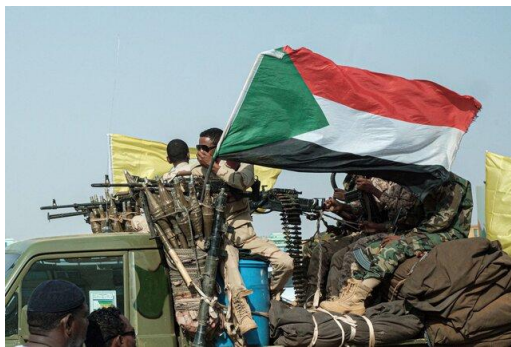
«عایشه یعقوب» نیز از ماجرای فرار خود می‌گوید: «همراه گروهی از آوارگان در حال فرار بودیم که خودروی زرهی دشمن سر رسید و با تیربار ما را هدف قرار داد. فقط با شانس زنده ماندیم. بسیاری از همراهانمان در خون خود غلتیدند. صدای فریاد پیروزی سربازان را می‌شنیدیم، در حالی که پیکر زنان و کودکان بی‌جان بر زمین افتاده بود.»

کمیته‌های اتحادیه پزشکان سودان روز چهارشنبه اعلام کرد که «کشتار فاشر» باعث مرگ دو هزار غیرنظامی تنها در چند ساعت نخست حمله شده است. این کمیته گفت بسیاری از شهروندان زنده در آتش سوزانده شدند و بیش از ۱۷۷ هزار نفر هنوز در محاصره‌اند. هم‌چنین در ۴۸ ساعت، بیش از ۲۸ هزار نفر از شهر گریخته‌اند، اما بسیاری از مسیرهای فرار زیر آتش قرار دارد و فقط هزار نفر توانسته‌اند خود را به شهر «طوبله» برسانند.

«هبه عمر»، رئیس اتحادیه پزشکان سودان، وضعیت فاشر را «فاجعه انسانی تمام‌عیار» توصیف کرده و گفته است: «هزاران نفر هنوز در شهر مانده‌اند. گرسنگی، تشنگی و مرگ آنان را تهدید می‌کند، و موارد زیادی از اعدام میدانی و سریریدن گزارش شده است.»

شبکه پزشکان سودان نیز در بیانیه‌ای اعلام کرد که نیروهای پشتیبانی سریع صدها غیرنظامی را طی سه روز قتل‌عام کرده‌اند. سخنگوی این شبکه، «محمد فیصل»، گفته است: «آنچه در فاشر رخ داده، جنایتی قومی و نژادی و مصداق کامل جنایت علیه بشریت است. مردم در خیابان‌ها و خانه‌هایشان کشته شدند، و ویدیوهای بسیاری از این جنایات در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده است.» او هم‌چنین افزود: «نیروهای پشتیبانی سریع ده‌ها بیمار و زخمی را در بیمارستان سعودی و بیمارستان فاشر اعدام کردند، به درمانگاه‌ها یورش بردند و پزشکان را ربودند تا در برابر پرداخت پول آزادشان کنند.»

سازمان جهانی بهداشت نیز تایید کرد که بیش از ۴۶۰ بیمار و همراه در بیمارستان سعودی فاشر کشته شده‌اند. «تدروس آدهانوم»، مدیرکل این سازمان، در پیامی در شبکه ایکس نوشت: «از گزارش‌های مربوط به کشتار ۴۶۰ بیمار و همراه در بیمارستان سعودی و ربوده‌شدن کارکنان درمانی به شدت شوکه و متأثر هستیم.»

افشای اسنادی از استفاده نیروهای واکنش سریع سودان از تجهیزات انگلیسی

طبق اسناد مشاهده شده توسط شورای امنیت سازمان ملل، تجهیزات نظامی انگلیسی که توسط شبه‌نظامیان متهم به نسل‌کشی در سودان مورد استفاده قرار گرفته، کشف شده است.

بنا به گزارش‌ها، دو پرونده از اسناد مشاهده شده توسط شورای امنیت سازمان ملل، سئوالاتی را در مورد صادرات تسلیحات انگلیس به امارات متحده عربی مطرح می‌کند، چراکه امارات متهم به تامین سلاح برای گروه شبه‌نظامی «نیروهای واکنش سریع» (RSF) است.

شورای امنیت اسنادی را مشاهده کرده است که نشان‌دهنده وجود تجهیزات نظامی ساخت انگلیس در میدان‌های نبرد در سودان است که توسط نیروهای واکنش سریع استفاده می‌شود.

به نوشته روزنامه گاردین، سیستم‌های هدف‌گیری سلاح‌های سبک و موتورهای نفربرهای زرهی ساخت انگلیس از مناطق جنگی در درگیری‌های سودان که اکنون یک از بزرگ‌ترین فاجعه‌های انسانی جهان را ایجاد کرده است، کشف شده‌اند.

این یافته‌ها بار دیگر باعث جلب توجه و بررسی دقیق صادرات تسلیحات انگلیس به امارات متحده عربی شده که بارها به تامین سلاح برای شبه‌نظامیان آر. اس. اف در سودان متهم شده است. این یافته‌ها، هم‌چنین سئوالاتی را برای دولت لندن و نقش بالقوه آن در دامن زدن به این درگیری مطرح می‌کند.

ماه‌ها پس از آن که شورای امنیت سازمان ملل متحد برای اولین بار مدارکی مبنی بر اینکه امارات متحده عربی ممکن است اقدام ساخت انگلیس را به نیروهای واکنش سریع عرضه کرده باشد، دریافت کرد، داده‌های جدید نشان می‌دهند که لندن صادرات بیش‌تر تجهیزات نظامی از همان نوع به این کشور حوزه خلیج فارس را تایید کرده است.

گاردین گزارش داد: به نظر می‌رسد موتورهای بریتانیایی که مخصوص نوعی نفربر زرهی ساخت امارات تولید شده‌اند، به‌رغم شواهدی مبنی بر استفاده از این خودروها در لیبی و یمن در نقض تحریم‌های تسلیحاتی سازمان ملل به امارات نیز صادر شده‌اند. امارات متحده عربی بارها ادعاهای مربوط به حمایت نظامی از نیروهای واکنش سریع (RSF) را رد کرده است. تجهیزات نظامی انگلیسی که در سودان پیدا شده است در دو پرونده مربوط به ژوئن ۲۰۲۴ و مارس ۲۰۲۵ وجود دارد و توسط شورای امنیت سازمان ملل مشاهده شده است. هر دو پرونده توسط ارتش سودان گردآوری شده و ادعا می‌کنند که «شواهد دقیقی از حمایت امارات متحده عربی» از نیروهای پشتیبانی سریع ارائه می‌دهند. شواهدی مبنی بر این که لندن به‌رغم خطر دامن زدن به درگیری ویرانگر سودان به تامین تجهیزات نظامی برای امارات متحده عربی ادامه داده، نگرانی عمیقی را برانگیخته است.

تصویر ماهواره‌ای از بوئینگ ۷۴۷ منتسب به هواپیمایی فارس ایرکشم در فرودگاه پورت سودان در دسامبر سال ۲۰۲۳

«پهپادهای ایرانی» در آفریقا؛ تعادل قوا در جنگ داخلی سودان تغییر می‌کند؟

یک مقام ارشد ارتش سودان، در دسامبر سال ۲۰۲۳، به خبرگزاری رویترز می‌گوید که پس از حدود یک سال از شروع جنگ داخلی در این کشور پهپادهای رزمی ایرانی در تغییر تعادل قوا به نفع نیروهای ارتش سودان نقش مهمی ایفا کرده، پیشروی نیروهای رقیب را متوقف و به نیروهای ارتش کمک کرده بخشی از مناطق اطراف پایتخت را بازپس بگیرند. شش منبع از مقامات ایرانی و منطقه‌ای و دیپلمات‌ها نیز که نخواستند نامشان قید شود به این خبرگزاری گفتند که ارتش سودان طی چند ماه اخیر پهپادهای رزمی ایرانی دریافت کرده است.

بیش از ده نفر از ساکنان پایتخت نیز گفتند که در ماه‌های اول جنگ، ارتش سودان علاوه بر جت‌های جنگنده و توپخانه، از تعداد اندکی پهپادهای قدیمی برای حمله به مواضع «نیروهای پشتیبانی سریع» استفاده می‌کرد و این تسلیحات در بیرون راندن شبه‌نظامیان رقیب از مواضع آن‌ها در محله‌های پرجمعیت شهر خارطوم و نقاط دیگر موفقیت چندانی نداشت. به گفته پنج شاهد عینی ساکن منطقه، ارتش سودان از ماه ژانویه ۲۰۲۳، حدود ۹ ماه پس از شروع جنگ، استفاده از پهپادهای موثرتر را که از پایگاه هوایی وادی سیدنا واقع در شمال خارطوم هدایت می‌شدند، آغاز کرد.

آن‌ها می‌گویند به نظر می‌رسد که پهپادهای جدید تحرک شبه‌نظامیان «نیروهای پشتیبانی سریع» را رصد می‌کنند، مواضع آن‌ها را هدف می‌گیرند و خیلی هدفمند به توپخانه این نیرو که در ام درمان، یکی از سه شهر واقع در سواحل رود نیل که بخشی از خارطوم است، حمله می‌کنند.

محمد عثمان، یک مرد ۵۹ ساله ساکن ام درمان می‌گوید: «در هفته‌های اخیر ارتش سودان استفاده از پهپاد در عملیات نظامی را شروع کرده و این باعث شده که شبه‌نظامیان نیروهای پشتیبانی سریع از بسیاری نقاط فرار کنند و ارتش بتواند نیروهای خود را در این نقاط مستقر کند.»

ابعاد و چگونگی کاربرد پهپادهای ایرانی توسط نیروهای ارتش سودان در اطراف خارطوم تاکنون گزارش نشده است. البته خبرگزاری بلومبرگ و رسانه‌های سودانی در گذشته استفاده از پهپادهای ایرانی در جنگ داخلی سودان را گزارش داده‌اند.

یک مقام ارشد ارتش سودان دریافت مستقیم این پهپادها از ایران را تکذیب کرد و حاضر نشد در مورد نحوه تولید آن‌ها و تعدادی که ارتش دریافت کرده است اظهار نظر کند. خبرگزاری رویترز نیز نتوانسته است به‌طور مستقل این جزئیات را دریابد.

این مقام نظامی گفت هر چند مناسبات دیپلماتیک بین سودان و جمهوری اسلامی ایران سال گذشته احیا شد، ولی دو کشور هنوز در عرصه نظامی همکاری نمی‌کنند.

علی صادق، وزیر خارجه موقت سودان که متحد ارتش است و سال گذشته به ایران سفر کرد، در پاسخ به سؤال رویترز می‌گوید: «سودان از ایران اسلحه دریافت نکرده است.»

بخش رسانه‌ای ارتش سودان و وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز به سئوالات رویترز پاسخ ندادند.

نیروهای پشتیبانی سریع که با ارتش سودان می‌جنگد اذعان کرده که در ام درمان وادار به عقب نشینی شده است. دفتر رسانه‌ای این نیرو با استناد به اطلاعاتی که جمع‌آوری کرده است، می‌گوید ارتش سودان از ایران پهپاد و سلاح‌های دیگر دریافت کرده ولی مدرکی در اثبات این ادعاها ارائه نداد.

«مرکز عملیاتی ایران» در دریای سرخ

منابع ایرانی و منطقه‌ای می‌گویند هدف جمهوری اسلامی از حمایت از نیروهای ارتش سودان تقویت مناسبات با این کشور است که موقعیت استراتژیکی دارد.

سودان در سواحل غربی دریای سرخ قرار دارد و کانون مهمی از رقابت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در شرایط حساس و جنگی خاورمیانه است.

حوئی‌های یمن از سواحل سوی دیگر دریای سرخ به مسیرهای بین‌المللی کشتیرانی حمله می‌کنند. یک دیپلمات غربی که نخواست نامش فاش شود به خبرگزاری رویترز می‌گوید: «ایران در مقابل چه می‌گیرد؟ آن‌ها اکنون در ساحل آفریقای دریای سرخ یک مرکز عملیاتی دارند.»

پیشروهای اخیر نیروهای ارتش سودان مهم‌ترین دستاورد آن از زمان شروع جنگ است. جنگ بین نیروهای وفادار به ژنرال عبدالفتاح البرهان، فرمانده ارتش سودان از یک سو و نیروهای وفادار به ژنرال محمد حمدان دقلو، فرمانده نیروهای پشتیبانی سریع از سوی دیگر باعث فقر و گرسنگی میلیون‌ها نفر، بزرگترین بحران آوارگی در جهان و موج گسترده‌ای از کشتارهای ملی و تجاوزهای جنسی در ناحیه دارفور، واقع در غرب سودان شده است. کارشناسان و گزارشگران سازمان ملل گفته‌اند که تعدادی از کشورهای آفریقایی همسایه سودان، از جمله چاد، لیبی و سودان جنوبی به نیروهای پشتیبانی سریع کمک می‌کنند.

به گفته شاهدان عینی ساکن منطقه، موفقیت ماه فوریه در ام درمان امکان پیشروی نیروهای ارتش سودان در ناحیه بحری، واقع در شمال خارطوم، را فراهم کرده و اکنون با حملات پهپادی و توپخانه تلاش می‌کند پالایشگاه مهم الجیلی را تصرف کند. ارتش سودان می‌گوید سربازگیری در مناطق تحت کنترل خود که از حدود شش ماه پیش آغاز و از ماه دسامبر تسریع شده در پیشروی‌های اخیر آن نقش مهمی ایفا کرده است.

پروازها از ایران

در دوران طولانی حکومت عمرالبشیر، رئیس جمهور سابق سودان، مناسبات این کشور با جمهوری اسلامی بسیار گسترده و مستحکم بود. ولی عمر البشیر در سال‌های آخر حکومت سی ساله خود برای جلب حمایت مالی و اقتصادی به کشورهای عربی حوزه خلیج فارس نزدیک شد و مناسبات با تهران را قطع کرد.

امین مزاجوب، ژنرال بازنشسته ارتش سودان، گفت این کشور در گذشته با کمک ایران اسلحه تولید می‌کرد و برای استفاده موثرتر از پهپادهایی که در اختیار داشت آن‌ها را بازسازی کرده است. ولی او در مورد پهپادهای جدیدی که در نبردهای اخیر مورد استفاده قرار می‌گیرند اظهارنظر نکرد.

یک منبع منطقه‌ای نزدیک به جمهوری اسلامی گفت پهپادهای ایرانی «مهاجر» و «ابابیل» از اواخر سال گذشته میلادی چندین بار توسط هواپیمایی فارس ایر قشم به سودان منتقل شده‌اند. پهپادهای «مهاجر» و «ابابیل» توسط شرکت‌های زیرمجموعه وزارت دفاع ایران تولید می‌شوند.

سوابق ره‌گیری پروازهای غیرنظامی که توسط یک موسسه هلندی طرفدار صلح به نام «پکس» جمع‌آوری شده و در اختیار خبرگزاری رویترز قرار گرفته است، نشان می‌دهد که در دسامبر ۲۰۲۳ و ژانویه ۲۰۲۴ یک هواپیمای ترابری بوئینگ ۷۴۷ متعلق به هواپیمایی فارس ایر قشم شش پرواز از ایران به پورت سودان انجام داده است.

پس از تصرف اکثر نقاط استراتژیکی در خارطوم و اطراف آن در اولین هفته‌های شروع جنگ توسط نیروهای پشتیبانی سریع، این بندر واقع در حاشیه دریای سرخ برای ارتش سودان پایگاه مهمی است.

تناوب و تعداد این پروازها تاکنون گزارش نشده بود. فارس ایر قشم که از سوی آمریکا تحریم شده است به تماس‌های خبرگزاری رویترز پاسخ نداد. این خبرگزاری نتوانسته است جدیدترین اطلاعات در مورد پروازهای این شرکت به سودان را به دست بیاورد.

تصویری که شرکت ماهواره‌ای خصوصی «پلنت لیز» ضبط کرده و رویترز محل و زمان آن را تأیید کرده است، یک هواپیمای بوئینگ ۷۴۷ را که گستره بال‌های آن مشابه مدل ۲۰۰-۷۴۷ است، روز هفتم دسامبر در فرودگاه پورت سودان نشان می‌دهد.

به گفته کارشناسان موسسه هلندی «پکس» این تاریخ مربوط به اولین پرواز ره‌گیری شده از ایران به این فرودگاه در شمال شرقی سودان است.

کارشناسان این موسسه افزودند که اولین تصویر ماهواره‌ای از وجود پهپاد «مهاجر-۶» در یکی از باندهای پایگاه هوایی وادی سیدنا، در شمال خارطوم، مربوط به روز نهم ژانویه است.

نیروهای پشتیبانی سریع اعلام کرده هر هفته دو هواپیماهای ایرانی حامل پهپاد و سایر سلاح‌ها از ایران وارد سودان می‌شود.

این نیرو به خبرگزاری رویترز گفت اطلاعاتی که به دست آورده نشان می دهد که «مهاجر-۴» و «مهاجر-۶» و «ابابیل» بخشی از این محموله ها هستند و تاکنون چند فروند از این پهپادها را سرنگون کرده است. این نیرو مدرکی در اثبات انتقال پهپادهای ایرانی به ارتش سودان ارائه نداد.

دریافت تسلیحات از ایران می تواند مناسبات ارتش سودان با آمریکا را که در میانجی گری برای توقف جنگ نقش مهمی دارد پیچیده کند. وزارت خارجه آمریکا به درخواست رویترز برای اظهار نظر در این زمینه پاسخ نداد. جان گودفری، سفیر سابق آمریکا در سودان، ماه گذشته قبل از پایان دوره ماموریتش در نشستی خبری گفت: «گزارش های مربوط به ارسال اسلحه از سوی ایران برای ارتش سودان مایه نگرانی شدید آمریکاست.»

نتیجه گیری

گروه «نیروهای پشتیبانی سریع» (آراس اف)، از دل میلیشای بدنام «جنگوید» برخاست؛ گروهی که در دهه ۲۰۰۰ میلادی در جریان درگیری های دارفور، مردم سودان را به شدت سرکوب و بی رحمانه شکنجه می کرد. جنگ کنونی تاکنون بیش از ۴۰ هزار کشته برجا گذاشته و بدترین بحران انسانی جهان را رقم زده است؛

بخش هایی از کشور، از جمله منطقه الفاشر، اکنون درگیر قحطی گسترده هستند. بر اساس گزارش سازمان ملل و گروه های حقوق بشری، این درگیری ها با جنایات فاحش همراه بوده، از جمله کشتارهای طایفه ای، تجاوزهای گسترده و خشونت های سیستماتیک علیه غیرنظامیان. دادگاه کیفری بین المللی (ICC) نیز اعلام کرده است که در حال تحقیق درباره جنایات جنگی و جنایات علیه بشریت در سودان است.

«نیروهای پشتیبانی سریع»، وابسته به امارات، مدت ها است که به هدف قرار دادن جوامع غیرعرب در دارفور سودان متهم شده است و گروه های امدادی و کارشناسان پیش از این نسبت به خشونت و آوارگی گسترده در صورت سقوط الفاشر هشدار داده بودند. نیروهای پشتیبانی سریع (RSF) وابسته به امارات متحده عربی در سودان، در شهر «الفاشر» در غرب این کشور، دست به قتل عام گروهی مردم زده اند.

بر اساس تجزیه و تحلیل تصاویر ماهواره ای مشاهده شده توسط آزمایشگاه تحقیقات بشردوستانه دانشگاه ییل (HRL)، سقوط شهر الفاشر سودان به دست نیروهای پشتیبانی سریع (RSF) مخالف ارتش سودان، منجر به کشتار جمعی توسط این گروه شده است. «عبدالفتاح البرهان»، رهبر نیروهای مسلح سودان (SAF)، اواخر روز دوشنبه ۲۷ اکتبر ۲۰۲۵، یک روز پس از آن که شبه نظامیان نیروهای پشتیبانی سریع، کنترل پایگاه اصلی ارتش سودان در الفاشر را به دست گرفتند و در آنجا اعلام پیروزی کردند، از عقب نشینی نیروهای خود از آخرین دژ خود در منطقه وسیع تر دارفور خبر داد.

در گزارش آزمایشگاه تحقیقات بشردوستانه دانشگاه ییل آمده است که سقوط الفاشر «منجر به بمباران گسترده بخش های وسیعی از شهر توسط نیروهای مسلح سودان، تعداد نامعلومی تلفات غیرنظامی توسط هر دو طرف و تقریباً ۱۵ ماه قحطی در مناطقی شده است که در محاصره نیروهای پشتیبانی سریع بوده است.»

در این گزارش آمده: «به نظر می رسد الفاشر در یک فرآیند سیستماتیک و عمدی پاک سازی ملی جوامع غیرعرب بومی فور، زغاوه و برقی از طریق آوارگی اجباری و اعدام های دسته جمعی قرار دارد.»

نیروهای پشتیبانی سریع وابسته به امارات، مدت ها است که به هدف قرار دادن جوامع غیرعرب در دارفور متهم شده است و گروه های امدادی و کارشناسان پیش از این نسبت به خشونت و آوارگی گسترده در صورت سقوط الفاشر هشدار داده بودند.

دارفور پایگاه نیروهای پشتیبانی سریع است در حالی که ارتش سودان کنترل خارطوم، پایتخت سودان و همچنین شمال و شرق کشور را در دست دارد.

کشتار سیستماتیک در سودان، در سال های اخیر:

سال ۲۰۲۱: کودتای نظامی

سال ۲۰۲۳: جنگ داخلی با دخالت کشورهای مختلف

سال ۲۰۲۵: سودان بدترین بحران انسانی جهان با ۱۵۰ هزار کشته و ۱۴ میلیون آواره
جنگ در سودان بین ارتش و نیروهای پشتیبانی سریع در ۱۵ آوریل ۲۰۲۳ آغاز شد. در جنگ بین نیروهای واکنش سریع و ارتش سودان
که در سومین سال خود قرار دارد، تاکنون دست کم ۱۵۰ هزار نفر را کشته، بیش از ۱۲ میلیون نفر را مجبور به فرار از خانه‌های خود و
نزدیک به ۲۵ میلیون نفر را با گرسنگی شدید مواجه کرده است. هر دو طرف به جنایات جنگی و هدف قرار دادن غیرنظامیان متهم
هستند.

پیشروی نیروهای پشتیبانی سریع اندکی پس از مذاکرات هفته گذشته توسط بلوکی از کشورها متشکل از ایالات متحده، عربستان سعودی،
مصر و امارات متحده عربی - که بنا به مدعای خود نقشه راهی را با هدف پایان دادن به جنگ در سودان ترسیم کرده‌اند- صورت می‌گیرد.
شنبه دهم آبان ۱۴۰۴ - یکم نوامبر ۲۰۲۵